

4 decembrie – 10 decembrie

Deuteronomul în scrierile de mai târziu

Textul de memorat: „Și, dacă de acolo vei căuta pe Domnul, Dumnezeul tău, Îl vei găsi, dacă-L vei căuta din toată inima ta și din tot sufletul tău.” (Deuteronomul 4:29)

Unul dintre cele mai fascinante lucruri la Biblie, mai ales la Vechiul Testament, este cât de des face referire la ea însăși; adică scriitorii de mai târziu ai Vechiului Testament fac referire la cei timpurii, folosindu-i în scrierile lor pentru a-și susține punctul de vedere.

De exemplu, psalmul 81 face referire la cartea Exodul și apoi citează aproape cuvânt cu cuvânt din preambulul Celor Zece Porunci, atunci când psalmistul scrie: „Eu sunt Domnul, Dumnezeul tău, care te-am scos din țara Egiptului” (Psalmii 81:10).

În tot Vechiul Testament se face referire la Geneza - în special la istoria Creației - ca în Ieremia 4:23: „Mă uit la pământ, și iată că este pustiu și gol; mă uit la ceruri, și lumina lor a pierit!” (vezi și Geneza 1:20).

Și, da, de multe ori, scriitorii de mai târziu ai Vechiului Testament, precum profeții, au făcut referire la cartea Deuteronomul, care a jucat un rol central în viața de legământ a poporului Israel de la începuturi. Săptămâna aceasta ne vom îndrepta atenția către modul în care cartea a fost folosită de scriitorii de mai târziu. Ce părți din Deuteronomul au folosit aceștia și ce au subliniat ei - concepte care au relevanță și pentru noi, astăzi?

Duminică, 5 decembrie – Cartea Legii

Regele Iosia, al lui Iuda, care avea opt ani atunci când a urcat pe tron, a domnit treizeci și unu de ani (640 î.Hr.-609 î.Hr.), înainte de moartea sa pe câmpul de luptă. În anul al optsprezecelea al domniei sale, s-a întâmplat ceva care, cel puțin pentru o vreme, a schimbat istoria poporului lui Dumnezeu.

1. Ce lecții putem învăța din întâmplarea relatată în 2 Împărați 22?

Teologii au ajuns de mult la concluzia că așa-numita „cartea Legii” (2 Împărați 22:8) era Deuteronomul, la care se pare că poporul nu mai avusese acces timp de mulți ani.

„Iosia a fost profund mișcat când a auzit pentru prima dată lectura îndemnurilor și avertizărilor raportate în acest manuscris vechi. Niciodată mai înainte nu-și dăduse seama atât de profund de claritatea cu care Dumnezeu pusese înaintea lui Israel «viața și moartea, binecuvântarea și blestemul» (Deuteronomul 30:19) [...] Cartea abunda în asigurări cu privire la bunăvoința lui Dumnezeu de a-i mântui în chip desăvârșit pe aceia care aveau să-și pună încrederea deplină în el. Așa cum lucrase la eliberarea lor din robia egipteană, tot așa avea să lucreze și la întemeierea lor în Țara Făgăduinței și la așezarea lor în fruntea popoarelor pământului.” - Ellen G. White, *Profeți și regi*, p. 393

În capitolul următor, putem vedea cu câtă seriozitate a căutat regele Iosia „să păzească poruncile, învățăturile și legile Lui din toată inima și din tot sufletul lui” (2 Împărați 23:3; vezi și Deuteronomul 4:29; 6:5; 10:12; 11:13). Și această reformă a inclus curățarea și îndepărtarea „tuturor urâciunilor care se vedeau în țara lui Iuda și în Ierusalim, ca să împlinescă astfel cuvintele legii scrise în cartea pe care o găsisse preotul Hilchia în Casa Domnului” (2 Împărați 23:24).

Deuteronomul era plin de avertizări și de îndemnuri împotriva adoptării practicilor popoarelor din jurul lor. Acțiunile lui Iosia și toate lucrurile pe care le-a făcut, care au inclus uciderea celor care erau,

Studiu Biblic, Trim. IV, 2021 – „Adevărul prezent” în Deuteronomul

- Studii -

Studiul 11 – Deuteronomul în scrierile de mai târziu

probabil, preoți idolatri din Samaria (2 Împărați 23:20), au scos la iveală cât de mult se abătuseră copiii lui Israel de la adevărul care le fusese încredințat. În loc să rămână un popor sfânt, așa cum ar fi trebuit să fie, ei au făcut compromis cu lumea, chiar dacă de multe ori au gândit: *Suntem în relații bune cu Domnul, mulțumim!*

Ce amăgire periculoasă!

În casele noastre sau în instituțiile bisericii, ce fel de lucruri ar putea fi nevoie să îndepărtăm cu desăvârșire ca să-I putem servi Domnului cu toată inima și cu tot sufletul?

Luni, 6 decembrie – Cerurile cerurilor

Deuteronomul prezintă foarte clar că Legea și legământul au ocupat un loc central nu doar în relația lui Israel cu Dumnezeu, ci și în scopul pentru care evreii existau ca națiune, ca popor „ales” (Deuteronomul 7:6; 14:2; 18:5).

2. Citește Deuteronomul 10:12-15, în care se subliniază mult ideea aceasta despre Lege și despre statutul de popor ales al lui Israel. Totuși, ce vrea să spună Biblia prin expresia „cerurile cerurilor”? Ce vrea să sublinieze Moise prin ea?

Nu este absolut clar ce vrea să spună expresia „cerurile cerurilor”, cel puțin nu în contextul imediat, dar Moise arată spre maiestatea, puterea și grandoarea lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, nu doar cerul însuși, ci „cerurile cerurilor” Îi aparțin. Cel mai probabil este o expresie idiomatică ce arată spre suveranitatea totală a lui Dumnezeu asupra întregii creații.

3. Citește următoarele versete, care se bazează pe expresia care apare prima dată în Deuteronomul. În fiecare dintre ele, observă care este ideea principală și cum vedem influența cărții Deuteronomul acolo. 1 Împărați 8:27; Neemia 9:6; Psalmii 148:4

În Neemia 9 este deosebit de clară tema care Îl prezintă pe Dumnezeu ca fiind Creatorul și singurul căruia ar trebui să I se dea închinare. El a făcut totul, chiar și „cerurile cerurilor și toată oștirea lor” (Neemia 9:6). De fapt, Neemia 9:3 spune că el a „citit din cartea Legii”, cel mai probabil, ca pe vremea lui Iosia, cartea Deuteronomul, ceea ce explică de ce, câteva versete mai jos, leviții, în mijlocul laudelor și al închinării la Dumnezeu, au folosit această expresie, „cerurile cerurilor”, care derivă direct din Deuteronomul.

Dumnezeu este Creatorul nu doar al pământului, ci și al „cerurilor cerurilor”. Si când ne gândim că același Dumnezeu a fost pe cruce! De ce este închinarea un răspuns atât de potrivit la ce a făcut Dumnezeu pentru noi?

Marți, 7 decembrie – Deuteronomul în cartea lui Ieremia

Cu ani în urmă, un tânăr agnostic era un căutător pasionat al adevărului - oricare ar fi fost acel adevăr și oriunde l-ar fi condus. În cele din urmă, el a ajuns nu doar să creadă în Dumnezeu, ci a acceptat și solia Bisericii Adventiste de Ziua Șaptea. Versetul lui favorit din Biblie era Ieremia 29:13: „Mă veți căuta și Mă veți găsi, dacă Mă veți căuta cu toată inima.” Totuși, ani mai târziu, studiindu-și Biblia, el a descoperit acel verset din nou, dar în cartea Deuteronomul. Adică Ieremia l-a preluat de la Moise.

4. Citește pasajul de mai jos. Care este contextul acestei făgăduințe făcute lui Israel și cum ar putea să aibă legătură cu noi, astăzi? Deuteronomul 4:23-29

După cum am văzut deja, cartea Deuteronomul fusese redescoperită în timpul domniei regelui Iosia și tot sub domnia lui Iosia și-a început Ieremia slujirea. Nu este de mirare, așadar, că influența cărții Deuteronomul poate fi văzută în scrierile lui Ieremia.

5. Ce le spune Ieremia oamenilor să facă și cum se leagă aceasta cu ce fusese scris în Deuteronomul? Ieremia 7:1-7

Din nou și din nou, în Deuteronomul, Moise a accentuat faptul că existența lor în Canaan era condiționată și că, dacă nu ascultau, nu aveau să rămână în locul pe care Dumnezeu îl alesese pentru ei. Uită-te la avertizarea specifică din Ieremia 7:4, implicația fiind că, deși, într-adevăr, acela era Templul lui Dumnezeu și ei erau poporul ales, nimic din toate acestea nu avea să conteze dacă erau neascultători.

Și ascultarea includea modul în care ei îi tratau pe străini, pe orfani, pe văduve – o idee care se referă direct la cartea Deuteronomul și la unele stipulări ale legământului care prevedeau obligațiile lor: „Să nu te atingi de dreptul străinului și al orfanului și să nu iei zălog haina văduvei” (Deuteronomul 24:17; vezi și Deuteronomul 24:21; 10:18,19; 27:19).

Citește Ieremia 4:4 și compară cu Deuteronomul 30:6. Care este mesajul pentru poporul Israel și cum se aplică el și la poporul lui Dumnezeu de astăzi?

Miercuri, 8 decembrie – Ce cere Domnul?

O mare parte din scrierile profeților constă în apeluri la credincioșie. Și nu doar la credincioșie în general, ci în special la credincioșia față de partea pe care o aveau de îndeplinit în cadrul legământului. Cartea Deuteronomul conține tocmai reafirmarea legământului lui Dumnezeu cu Israel. După un ocol de patruzeci de ani, Domnul era acum pe punctul de a împlini mai multe dintre promisiunile Sale - partea Lui din cadrul legământului. Astfel, Moise îi îndeamnă să îplinească și ei responsabilitățile care le reveneau.

6. Ce îi spune Domnul poporului în versetele de mai jos și ce legătură are cu cartea Deuteronomul? Mica 6:1-8 (vezi și Amos 5:24 și Osea 6:6)

Cercetătorii Bibliei au văzut în versetele din Mica ceea ce este cunoscut ca „procesul legământului”, în care Domnul Își judecă poporul, sau îi aduce acuzații, pentru încălcarea legământului. În cazul acesta, Mica spune că Domnul „are o judecată cu poporul Său” (Mica 6:2), în care cuvântul „judecată” („plângere”, în KJV), ebr. *riv*, poate însemna o dispută legală. Cu alte cuvinte, Domnul face o plângere împotriva lor, aceasta fiind o imagine care implică aspectul legal al legământului (pe lângă cel relațional). Nu ar trebui să ne surprindă acest lucru pentru că, la urma urmei, elementul central al legământului era Legea.

Mica împrumută limbajul direct din Deuteronomul: „Acum, Israele, ce alta cere de la tine Domnul, Dumnezeul tău, decât să te temi de Domnul, Dumnezeul tău, să umbli în toate căile Lui, să iubești și să slujești Domnului, Dumnezeului tău, din toată inima ta și din tot sufletul tău, să păzești poruncile Domnului și legile Lui pe care ți le dau astăzi, ca să fii fericit” (Deuteronomul 10:12,13). Totuși, în loc să citeze direct, Mica îl modifică, schimbând „litera legii” din Deuteronomul cu „spiritul legii”, care se referă la a fi drept și îndurător.

Aici pare să fie vorba de faptul că, indiferent de aspectul exterior al religiei și al pioșeniei (o mulțime de jertfe de animale), nu în aceasta consta relația de legământ a lui Israel cu Dumnezeu. La ce bun toată această evlavie exterioară dacă, de exemplu, „ei poftesc ogoare, pun mâna pe ele, dacă doresc case, le răpesc; asupresc pe om și casa lui, pe om și moștenirea lui” (Mica 2:2)? Israel ar fi trebuit să fie o lumină pentru lume, despre care popoarele să spună cu uimire: „Acest neam mare este un popor cu totul înțelept și priceput!” (Deuteronomul 4:6). Prin urmare, ei trebuiau să se poarte cu înțelepciune și cu pricepere, ceea ce presupunea să-i trateze pe oameni cu dreptate și cu milă.

Joi, 9 decembrie – Rugăciunea lui Daniel

Una dintre cele mai renumite rugăciuni din Vechiul Testament se află în Daniel 9. După ce a descoperit, citind în cartea lui Ieremia, că timpul pentru „dărâmăturile” lui Israel (Daniel 9:2), adică cei șaptezeci de ani, urma să se termine în curând, Daniel a început să se roage cu ardoare.

Și ce rugăciune a fost aceasta! O cerere mișcătoare și plină de lacrimi, în care mărturisește păcatele sale și păcatele poporului său, recunoscând, în același timp, dreptatea lui Dumnezeu în mijlocul nenorocirii care se abătuse asupra lor.

7. Ce teme poți găsi în pasajul de mai jos care se leagă direct de cartea Deuteronomul? Daniel 9:1-19

Rugăciunea lui Daniel este un rezumat exact al avertizărilor pe care le primise poporul în Deuteronomul, cu privire la consecințele nerespectării părții lor din legământ. De două ori Daniel face referire la „Legea lui Moise” (Daniel 9:11,13), care, cu siguranță, includea Deuteronomul și în cazul acesta s-ar putea să se fi referit în mod specific la el.

După cum se spusese în Deuteronomul, ei fuseseră alungați din țară (vezi Deuteronomul 4:27-31 și Deuteronomul 28) pentru că nu ascultaseră, exact ce spusese Moise că avea să se întâmple (Deuteronomul 31:29).

Cât de tragic a fost și că, în loc ca națiunile din jur să spună despre ei: „Acest neam mare este un popor cu totul înțelept și priceput” (Deuteronomul 4:6), Israel a devenit o „ocară” (Daniel 9:16) tocmai pentru acestea.

În toate lacrimile și rugămintile lui, Daniel nu a pus niciodată întrebarea pe care atât de mulți oameni o pun atunci când îi lovește un dezastru: „De ce?” Aceasta pentru că, datorită cărții Deuteronomul, știa exact de ce se întâmplaseră toate. Cu alte cuvinte, Deuteronomul i-a dat lui Daniel (și altor exilați) un context prin care să înțeleagă că răul care venise peste ei nu era un destin orb, o întâmplare nefericită, ci urmarea neascultării lor, cu privire la care fuseseră avertizați.

Dar, și poate cel mai important, rugăciunea lui Daniel exprima realitatea că, în ciuda acelor evenimente, exista speranță. Dumnezeu nu îi abandonase, indiferent cât de mult părea astfel. Deuteronomul le-a oferit nu doar un context pentru înțelegerea situației, ci promisiunea restaurării.

Citește Daniel 9:24-27, profeția despre Isus și despre moartea Lui pe cruce. De ce oare i-a fost dată această profeție lui Daniel (și nouă) în contextul exilului lui Israel și al fătăduinței întoarcerii?

Vineri, 10 decembrie – Un gând de încheiere

„Mica 6:1-8 este unul dintre cele mai de seamă pasaje din Vechiul Testament. La fel ca Amos 5:24 și Osea 6:6, el rezumă mesajul profeților din secolul al VIII-lea î.Hr. Pasajul începe cu exemplul unei judecăți a legământului, în care profetul somează poporul să asculte acuzația pe care Iehova o aduce împotriva lui. Munții și dealurile sunt jurații, pentru că erau acolo de mult timp și fuseseră martori ai modului în care Se purtase Dumnezeu cu Israel. În loc să-i acuze direct pe copiii lui Israel de ruperea legământului, Dumnezeu îi întreabă dacă au vreo acuzație împotriva Lui. «Ce am făcut? Cu ce te-am ostenit?» În fața nedreptății, unii dintre oamenii săraci poate au «obosit în facerea binelui». În prezența oportunităților de a deveni bogați peste noapte, unii proprietari s-ar putea să fi obosit să păzească legile legământului.” - Ralph L. Smith, *Word Biblical Commentary*, Mica-Maleahi, vol. 32, p. 50

„În reforma care a urmat, regele și-a îndreptat atenția să distrugă orice urmă de idolatrie care mai era. Locuitorii țării practicaseră atât de mult obiceiurile popoarelor înconjurătoare, închinându-se chipurilor de lemn și de piatră, încât se părea peste puterea omului de a îndepărta orice urmă a acestor păcate. Dar Iosia a stăruit în străduința lui de a curăța țara.” - Ellen G. White, *Profeți și regi*, p. 401

STUDIUL LA RÂND – BIBLIA ȘI CARTEA EVANGHELIZARE

Biblia: Evrei 10 - Iacov 3

1. În ce scop trebuie să veghem unii asupra altora?
2. Ce responsabilități ne revin datorită norului „așa de mare de martori”?
3. Care două jertfe Îi plac lui Dumnezeu?

4. În ce domeniu „dacă nu greșește cineva ... este un om desăvârșit”?

Evanghelizare, Secțiunea 17, subcapitolul „Lucrarea pentru toate clasele sociale”

5. Prin ce metode predicarea lui Pavel ajungea la toate popoarele?